

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ КОЛЕДЖ
ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Кафедра садово-паркового господарства

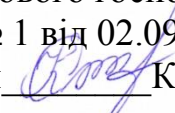
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ

Освітня програма Садово-паркове господарство

Спеціальність 206 “ Садово-паркове господарство ”

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Затверджено на засіданні кафедри
садово-паркового господарства
Протокол № 1 від 02.09. 2020 р.
Зав.кафедри Карпин Н.І.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Лісові культури
Викладач (-і)	к. с/г. н. Шляхта І.М.
Контактний телефон викладача	0982623164
E-mail викладача	arh.mykhailo@gmail.com
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	5 кредитів ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://ifagrarncol.at.ua/index/bibliotechnij_fond/0-69
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
Завданням опанування дисципліни є глибоке засвоєння студентами навчального матеріалу та формування їх компетенцій.	
3. Мета та цілі курсу	
Мета викладання навчальної дисципліни «Лісові культури»-вивчення теоретичних і практичних питань штучного лісовідновлення та лісорозведення у зв'язку з проблемами лісокористування і середовище утворюючими функціями штучних лісонасаджень, обґрунтування норм та необхідності застосування сівозмін, добрив, гербіцидів, прийомів обробки ґрунту в сівозмінах, вирощуванні сіянців, саджанців і створення штучних насаджень, освоєння студентами сучасних технологій лісорозведення та лісовідновлення відповідно до регіональних та лісотипологічних умов місцезростання Основними завданнями дисципліни “Лісові культури” є вивчення: агротехніки вирощування лісових культур стосовно конкретних кліматичних та ґрунтових умов, технології створення лісонасінневої бази, особливості вирощування лісового і декоративного садивного матеріалу, проектування заходів стосовно відновлення лісів, реконструкції лісонасаджень , вирощування садивного матеріалу основних лісоутворюючих порід. Завданням опанування дисципліни є глибоке засвоєння студентами навчального матеріалу та формування їх компетенцій.	
4. Результати навчання (компетентності)	
Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей, передбачених відповідним стандартом вищої освіти України: загальних: - прагнення до збереження навколишнього середовища; - знання та розуміння предметної області та розуміння професії; - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; - навички здійснення безпечної діяльності; - здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; фахових: - здатність вирішувати поставлені завдання зі створення насаджень, їх вирощування та формування на основі вивчення літературних та нормативних джерел, передового виробничого досвіду; - розробляти проектну документацію, зокрема, описи, положення, інструкції та інші документи; - планувати та реалізовувати ефективні заходи з організації господарства, підвищення продуктивності насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого, на екологічних засадах, використання лісових ресурсів;	

- формувати професійні знання для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства; - впроваджувати розроблені проектні рішення у виробництво та забезпечувати ведення лісового господарства на засадах наближеного до природи лісівництва						
5. Організація навчання курсу						
Обсяг курсу 150 год.						
Вид заняття				Загальна кількість годин		
Лекції				30год.		
семінарські заняття / практичні / лабораторні				-/-/45 год.		
самостійна робота				75год.		
Ознаки курсу						
Семестр	Спеціальність			Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
I	206 Садово-паркове господарство			II	нормативний	
Тематика курсу						
	Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
	I семестр					
M 1	Поняття про лісові культури.					
ЗМ1	Загальні відомості про лісонасінну справу, лісові розсадники, особливості вирощування садивного матеріалу та способи відновлення лісу.					
T 1.1	Вступ. Лісові культури, як дисципліна лісогосподарської галузі. Лісові культури, як спеціальна дисципліна лісогосподарського циклу. Наукові основи дисципліни та її взаємозв'язки з іншими спеціальними та загальнонауковими дисциплінами. Історія та сучасний стан лісокультурної справи.	Лекція, лабораторне заняття	1 4 5 10 11	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до лабораторних занять	7 Балів	До наступного заняття за розкладом
T 1.2	Плодоношення і насінношення лісових рослин та способи їх обліку . Репродуктивна здатність дерев і чагарників. Періодичність насінношення та чинники, що впливають на нього. Заготівля, приймання та зберігання лісонасінної сировини. Достигання та збір шишок, плодів та насіння. Способи та техніка заготівлі лісонасінневої сировини. Приймання, облік та особливості зберігання лісонасінневої сировини.	Лекція, лабораторні заняття	1 4 7 10 13	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до лабораторних занять	5 балів	До наступного заняття за розкладом
T 1.3	Способи переробки лісонасінної сировини та вихід насіння .	Лекція, лабора-	1 4	Опрацювати	10 балів	До наступного

	Одержання насіння із шишок шпилькових порід. Одержання насіння із сухих та соковитих плодів. Зберігання, пакування та транспортування лісового насіння. Умови, необхідні для зберігання та підтримування життєздатності насіння. Упаковка та транспортування насіння. Зберігання насіння шпилькових порід. Зберігання насіння листяних порід. Особливості передпосівного підготування лісового насіння. Теоретичні основи проростання насіння. Способи підготовки насіння до проростання.	торне заняття	7 10 11	лекційний матеріал, підготуватися до лабораторного заняття		заняття за розкладом
Т 1.4	Лісовий розсадник: призначення, сівозміни, основи агротехніки. Призначення та організаційно-господарське упорядкування лісових розсадників. Становлення лісового розсадництва, сучасний стан та перспективи його розвитку. Види садивного матеріалу та визначення його якості. Призначення види та структура лісових розсадників. Організаційно-господарський план розсадника.	Лекція, лабораторне заняття	1 4 7 11	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до лабораторного заняття	7 балів	До наступного заняття за розкладом
Т 1.5	Сівозміни у постійних лісових розсадниках. Роль та значення сівозмін. Теоретичні основи застосування сівозмін. Сівозміни в розсадниках різних ґрунтово-кліматичних зон. Обробіток ґрунту в розсадниках. Теоретичні основи та агротехнічні вимоги до обробітку ґрунту. Первинне освоєння площ. Системи основного обробітку ґрунту.	Лекція, лабораторне заняття	1 2 3 6 7 12 13	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до лабораторного заняття	5 Балів	До наступного заняття за розкладом
Т 1.6	Застосування добрив у лісових розсадниках. Агрохімічні основи застосування добрив. Класифікація добрив та їх характеристика. Визначення потреби деревних рослин в	Лекція, лабораторні заняття	1 3 7 8 9	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до лаборатор-	5 Балів	До наступного заняття за розкладом

	елементах мінерального живлення.			них занять		
Т 1.7	Особливості вирощування сіянців основних деревних порід. Агротехніка вирощування сіянців, загальні положення. Передпосівний обробіток ґрунту та вимоги до нього. Підготовка насіння. Способи, види та схеми посіву. Терміни сівби, норми висіву і глибина загортання насіння. Догляди за посівами до і після появи сходів. Класифікація гербіцидів, норми і терміни їх внесення. Вирощування сіянців шпилькових порід. Вирощування сіянців листяних порід.	Лекція, лабораторне заняття	3 4 5 7 20	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до лабораторного заняття	7 балів	До наступного заняття за розкладом
Т 1.8	Виробництво садивного матеріалу вегетативного походження. Методи вегетативного розмноження. Розмноження невідділеними від рослин частинами. Розмноження відділеними від рослин частинами. Розмноження щепленням. Мікроклональне розмноження. Маточні плантації та їх експлуатація.	Лекція, лабораторне заняття	1 2 4 18	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до лабораторного заняття	7 балів	До наступного заняття за розкладом
Т 1.9	Вирощування саджанців (великомірного садивного матеріалу). Використання інтродуцентів у лісових культурах. Способи, досвід та перспективи інтродукції нових деревних рослин у лісовому господарстві України Види саджанців та вимоги до них. Види деревних шкіл, строки та техніка їх закладання. Агротехнічні догляди в деревних шкілках. Вирощування саджанців для лісокультурних цілей. Особливості вирощування крупномірних декоративних саджанців насінневого і вегетативного (живцевих і щеплених) походження. Формування надземної і підземної частини саджанців.	Лекція, лабораторні заняття	14 15 16 20	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до лабораторного заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Т 1.10	Вирощування садивного	Лекція,	14	Опрацюва	7	До

	матеріалу в закритому ґрунті та із закритою кореневою системою . Види та конструкції теплиць. Особливості мікроклімату в теплицях. Вимоги до субстрату та особливості його вирощування. Технологія вирощування сіянців: терміни та схеми посіву, догляди за сіянцями. Види контейнерів та особливості їх застосування. Технологія вирощування різних видів садивного матеріалу із закритою кореневою системою.	лабора- торне заняття	17 19 18	ти лекцій- ний мате- ріал, підготува- тися до лаборатор- ного заняття	балів	наступного заняття за розкладом
Т 1.11	. Викопування і зберігання садивного матеріалу. Технічне приймання виконаних робіт, інвентаризація, викопування, і сортування садивного матеріалу. Технологія коротко- і довготермінового зберігання садивного матеріалу. Пакування і транспортування садивного матеріалу.	Лекція, лабора- торні заняття	3 7 8 17 19	Опрацюва ти лекцій- ний мате- ріал, підготува- тися до лабора- торного заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Т 1.12	Поняття про лісові культури, лісовідновлення та лісорозведення. Природне та штучне поновлення лісу. Стан та перспективи розвитку лісокультурної справи. Вимоги, які ставляться до штучних насаджень. Лісокультурне районування України. Розподіл території України на лісокультурні райони. Умови поділу і характеристика усіх районів.	Лекція, лабора- торне заняття	3 7 8 19	Опрацюва ти лекцій- ний мате- ріал, підготува- тися до лаборатор- ного заняття	6 балів	До наступного заняття за розкладом
Т 1.13	Особливості чистих і змішаних лісових культур. Лісові культури основних лісотвірних і цінних декоративних видів. Культури сосни звичайної. Культури ялини, культури з участю модрини і ялиці. Культури дуба і бука. Культури швидкоростучих порід. Компоненти змішаних насаджень.	Лекція, лабора- торні заняття	3 7 8 19	Опрацюва ти лекцій- ний мате- ріал, підготува- тися до лаборатор- ного заняття	5 Балів	До наступного заняття за розкладом

	Переваги і недоліки чистих і змішаних культур. Умови створення чистих деревостанів. Види взаємовпливу деревних порід у мішаних насадженнях і особливості його прояву.					
Т 1.14	Категорії лісокультурних площ та їх характеристика. Способи і сезони створення лісових культур. Посів і посадка лісу, умови їх застосування, переваги і недоліки. Види посадкового матеріалу. Визначення основних понять. Поділ лісокультурного фонду на групи і категорії лісокультурних площ та їх основні ознаки. Черговість створення лісових культур на різних категоріях площ.	Лекція, лабораторне заняття	13 15 16	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до лабораторних занять	4 бали	До наступного заняття за розкладом
Т 1.15	Схеми змішування деревних порід у лісових культурах. Обробіток ґрунту під лісові культури. Підготовка лісокультурної площі. Суцільні та часткові культури, особливості їх створення. Способи закладки лісових культур. Попереднє і послідовне створення насаджень, часткові і суцільні культури. Вибір головних, супутніх, підгінних порід та чагарників. Типи, способи та схеми змішування деревних рослин у культурах.	Лекція, лабораторні заняття	5 19 20	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до лабораторного заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	100 бальна за семестр – як середньо арифметичне 100 балів протягом семестру та 100 балів за екзамен “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами; “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного
-----------------------------------	--

	матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках; “задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки; “незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.
Вимоги до письмової роботи	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання іспиту. Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв'язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався.
Семінарські заняття	Практичне, лабораторне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою семінарські, практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне, лабораторне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни
Умови допуску до підсумкового контролю	– оцінка за поточне тестування (5 балів); – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (70 балів); – оцінка за контрольну роботу (15 балів); – оцінка за самостійну роботу (10 балів).

	— — оцінка за поточне тестування (5 балів); — оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (70 балів); — оцінка за контрольну роботу (15 балів); — оцінка за самостійну роботу (10 балів).
7. Політика курсу	
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації». Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом (співбесіда, реферат тощо). Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.	
8. Рекомендована література	

Основна література

1. Гордієнко М. І. Лісові культури : підручник / Гордієнко М. І., Корецький Г. С., Маурер В. М. – К. : Сільгоспосвіта, 1995. – 328 с.
2. Лісові культури : підручник для вищих навч. закладів / М. І. Гордієнко, А. В. Фесюк, В. М. Маурер, Н. М. Гордієнко. – К. : Віпол, 1995. – 344 с.
3. Лісові культури : підручник / М. І. Гордієнко, М. М. Гузь, Ю. М. Дебринюк, В. М. Маурер. – Львів : Камула, 2005. – 608 с.
4. Лісові культури. Терміни та визначення : ДСТУ 2980-95. – К. : Держстандарт України, 1995. – 64 с.
5. Бровко Ф. М. Практикум з лісового насінництва / Бровко Ф. М. – К. : НАУ, 1998. – 75 с.
6. Калінін М. І. Лісові культури / Калінін М. І. – К. : НМК БО, 1991. – 149 с.
7. Настанови з лісового насінництва. – Харків : УкрДІЛГА, 1993. – 58 с.
8. Вересин М. М. Справочник по лесному семеноводству / Вересин М. М., Ефремов Ю. П., Арефьев Ю. Ф. – М. : Агропромиздат, 1985. – 243 с.
9. Молотков П. І. Насінництво лісових порід / Молотков П. І., Патлай І. М., Давидова Н. І. – К. : Урожай, 1989. – 230 с.
10. Станков П. Г. Древесно-декоративный питомник / П. Г. Станков, Ф. А. Павленко. – К. : Урожай, 1965. – 276 с.
11. Вересин М. М. Лесное семеноводство / Вересин М. М. – М. : Гослесбумиздат, 1963. – 129с.

Допоміжна література

12. Кальной П. Г. Лесной питомник / Кальной П. Г. – К. : Изд-во УСХА, 1977. – 123 с.
13. Лесные культуры / Г. И. Редько и др. – М. : Агропромиздат, 1985. – 400 с.
14. Справочник по лесным питомникам. – М. : Лесн. пром-сть, 1983. – 250 с.
15. Справочник по применению удобрений в лесном хозяйстве. – М. : Лесн. пром-сть, 1977. – 184 с.
16. Культури сосни звичайної в Україні / [Гордієнко М. І., Шлапак В. П., Гойчук А. Ф. та ін.]. – К. : ІАЕ УААН. – 2002. – 872 с.
17. Лісовирощування в західному регіоні України / Ю. М. Дебринюк, М. Х. Осмола, І. І. М'якуш, О. С. Мельник. – Львів : Світ, 1994. – 408 с.
18. Лісовий кодекс України від 08.02.2006 р. в редакції Закону України № 3404-15 (чинний від 29.03.2006 р.) // ВВР України. – 2006. – № 21. – С. 170.
19. ДСТУ ISO 14001-97 Системы управления окружающей средой. Состав и описание элементов, руководящие указания по их применению. – К. : Госстандарт Украины, 1997. – 27
20. Гордієнко М. І. Методичні вказівки до вивчення та дослідження лісових культур / Гордієнко М. І., Маурер В. М., Ковалевський С. Б. – К. : РВВ НАУ, 2000. – 101 с.